

POESIA

Dolors Miquel, *Aioç*.
EDICIONS 62.
Barcelona, 2004.

Dolors Miquel, *Ver7s de la terra*. Premi Rosa d'Or de poesia popular. PAGÈS EDITORS. Lleida, 2004.

'Aioç': crit compassat que es dona per concentrar la força quan es lleva l'àncora o es fa alguna cosa similar

Des del 1998, en què publica *Llibre dels homes*, fins a aquests *Aioç* i *Ver7s de la terra* Dolors Miquel ha cridat set llibres més, mantenint així una cadència creativa inusual en la poesia catalana. Ritme sostingut escrivint i publicant i un gir continu en cada nou llibre, anant i venint des d'aquest tombant de segle cap a la poesia medieval –replicant Jaume Roig o fent-se eco de les sonoritats trobadoresques–, carnalitzant els mots, coent el vers en un sentit gairebé literal, oralitzant el poema o creant metafísiques sense impostacions esteticistes.

Amb els anys, pocs, i amb els llibres, molts, Dolors Miquel ha bastit una poètica coral, de diverses veus, amb clarsobscurs, trobant el vers *clus* i trobant el vers *lèu*, amb versos de collir, saborosos, amb versos d'empeltar, amb el vers orejat, sònic, reproduint els mots, amb paraules gàstriques i gastronòmiques, amb versos dissolts, massagats, dringant les síl·labes. Una pulsio poètica la de Dolors Miquel que tensa les mateixes cordes que abans i ara han tibad

JOSEP LOSADA

DOLORS MIQUEL HA PUBLICAT ELS POEMARIS 'AIOÇ' I 'VER7S DE LA TERRA'

El sabor del vers

LLUÍS FIGUEROLA

els trobadors i Verdagner i Maragall i Foix i Vinyoli i Pizarnik i Perejaume i Lispector i Hac Mor i Casasses i Roig i d'altres, tots, arquitectes del poema amb ànima, orgànics de la paraula i el pensament.

Dolors Miquel sap i fa bo el que diu Perejaume: "És bo de saber quines coses i en quin lloc, cadascuna, convé escriure, per tal com no és pas que tota cosa es faci bona en terra grassa, i en terra magra, en canvi, no hi creixi res".

Ver7s de la terra va rebre el premi Rosa d'Or de poesia po-

pular d'Algaida i és, com diu l'autora, un llibre que "ha sortit a caçar: les preses són records del passat, de com la gent va viure, del seu pensament, de la seva manera de veure el món, a Lleida". "Conillets a amagar que la llebre és a caçar". Però les llebres no cacen, cacen els llebrers i aquí Dolors Miquel és la llebrera que fa presa en mots i músiques i òptiques que el temps va diluint però dels quals encara se'n pot, auscultant, sentir l'eco. L'eco dels elements, a Lleida: "Lo cel que mos dona el sol / mos arria pedre-

gada / o mos fot un vent que ens mol / lo recapte i la teulada". O l'eco de les servituts d'alguns pagesos, a Lleida: "Mi-te'l tan vanitose: / es rime na com un ninja! / Qui es pensa que sirà 'quet? / Que no caga i que no minja?". I els homes, arreu: "Los hòmens que tenen por / són com los gossos porucs: / et mosseguen amb agror / sense fer ni dos lladrucs". I els lleidatans: "Als sinyors barcelonins / no els hem semblat de prou rango! / Volen més los gironins / perquè els ballen lo fandango". I la boira i els artis-

tes i el matrimoni, els carrers i les places, el desamor, les bruieries, la Guerra Civil, Cervera i els borbons, les monges i els capellans..., poesia de solana i de terròs en el sentit més atàvic del mot.

A *Aioç* la poeta argamassa les matèries primeres que han anat configurant la seva obra des del principi. Carnalitat i esperit. La paraula mengívola en la cuina del vers, especiada, cutània, en erupció, dúctil. Versos per combregar en una comunió profana del crit –l'esgarip– i el sospir –ai, mare!–, la flor –negra– i la nit –obscura–. "Tancat el pany, la clau espenyo al mut / esbarzerar d'on cap sentit no en surt. / El mot fa llum i l'ull és l'absolut / on viu el fosc i el viu hi viu ben curt".

Poesia despentinada, cridada, crònica poètica d'una poeta que veu en els brolls de les seqüies de ponent, en els de la terra i en els de la llengua, mentre ensuma el vers i saliva el mot o menjuqueja la paraula suculenta, erupcant llimacs versos i verdet de vides. "Res és etern. Només la paraula / i la galeta Maria".

Amb llibres com *Aioç* Dolors Miquel provoca que una poesia, la catalana, mostri símptomes clars d'haver-se desencrostat del pes del deure, dels deures. Des del 1998, set llibres, alguns, aquest últim especialment, però també *Llibre dels homes*, *Mos de gat*, *Amb capell* i els *Haikús del camioner* d'una inhabitual suculència poètica. Poesia del XXI. Sense impostura. Magna.

I de *Amb capell* una versió de "l'àngel de la guarda" ideal per a aquests temps de tantes ànsies: "Tranquimazin del meu cor, / àngel de la meva vida: / sense tu fóra tancat / al llinard de l'agonia".

Rocco sopa amb Antoine Doinel i el Rei Artús

TONI VALL

ASSAIG

Jaume Figueras, *Endevina qui et parla de cine*. ROSA DELS VENTS. Barcelona, 2004.

Alguns diuen que la memòria és el que ens salva de morir-nos de fàstic. Altres diuen que recordar no serveix de res si un no viu el present amb intensitat. Si algú escriu les memòries (i les publica) hi ha qui sempre té tendència a mirar-lo per sobre l'espatlla com dient: "Què s'ha cregut aquest?". N'hi ha d'altres que prefereixen apreciar el valor històric, testimonial o estrictament, i en el pitjor dels casos, anecdòtic, que al llarg de la història ha tingut el gènere memorialístic.

Per als cinèfils d'aquestes contrades el llibre que ens ocupa té un significat i una importància molt especials. La memòria cinematogràfica de

Jaume Figueras posada en negre sobre blanc suposa tenir a l'abast el relat d'un testimoni privilegiat que al llarg de mig segle ha mantingut les més diverses i promíscues relacions professionals i personals amb el setè art. Des de les primeres experiències al cinema del seu barri fins a l'experiència televisiva a TV3 i Canal+, passant per les seves facetes de publicista i locutor de ràdio, Jaume Figueras ens fa transitar per un imaginari personal la filosofia del qual tots els cinèfils compartim: la vivència apassionada del cinema, no com a forma de vida, sinó com a company de viatge al llarg dels anys.

Els qui coneixen l'estil èpico-periodístic de Figueras, la manera com veu el cinema, com el viu i com en parla, trobaran un cop més a les seves memòries l'evidència fequent que la seva mirada, lluny de refugiar-se en la nostàlgia i l'ensucrament, recorre sempre a la vitalitat i, si se'm permet,

l'humanisme, per retratar les èpoques, personatges i situacions que han marcat la seva vida. Una acurada demostració de coherència, en aquest sentit, ja que tot plegat se situa ben d'acord amb els seus gustos cinèfils que, com ell mateix reconeix, mostren una assumida debilitat per films amb marcat esperit humanista, amb personatges versemblants i creïbles. Persones tan importants per a ell i per a la història del cinema com el Rocco de Visconti, el rei Artús de *Camelot* i Antoine Doinel, la més memorable creació de François Truffaut.

La coneixença, via entrevistes o com a publicista de CB Films, de personatges importants de la indústria del cine, és un dels fils conductors del llibre. Figueras mostra les seves preferències per personalitats com ara Stanley Donen, Gregory Peck i el mateix Truffaut i arrufa el nas recordant el contacte amb Richard Dreyfuss, Lauren Bacall i Almodó-

JOSEP LOSADA

EL CINÈFIL JAUME FIGUERAS

var. Sempre amb elegància però sense estalviar-se fina ironia, l'autor fa balanç de tantes i tantes entrevistes amb la seguretat que li dona la perspectiva dels anys passats.

Endevina qui et parla de cine és un llibre apassionant, amè i molt ben escrit per algú "que mai ha escrit més de vuit folis seguits". Gairebé quatre-centes pàgines presidides per l'envejable concisió que sempre ha caracteritzat l'autor i per un sentit narratiu que quan s'enfilen les pàgines finals (l'emocionant epíleg) s'instal·la literalment en un estadi transitori entre la realitat i el subconscient. Quatre-centes pàgines travessades per una gairebé imperceptible fletxa de melancolia, una fletxa que transita el Lido durant el festival de Venècia, passa per la Concha de Donosti i els carrers de Sitges, sobrevola Hollywood en temps d'Oscars i fa diana en una lleteria de l'esquerra de l'Eixample.